

Catalunya independent

FERRAN MASCARELL. Historiador. Vicepresident primer de l'Ateneu Barcelonès

AVUI, 2.06.09

Més catalans que mai estan considerant un ideal d'independència respecte a Espanya. Les enquestes, la pulsó quotidiana i mitjans d'informació ho semblen indicar. És un fet: l'ideal d'una Catalunya independent està ampliant la seva presència en les cosmovisions de futur de la societat catalana. Moltes són les raons. La més òbvia, el missatge que envien permanentment uns partits estatals que no semblen disposats a canviar les seves polítiques envers Catalunya. Garrotades estructurals combinades amb carícies hipòcrites i electoralistes. Recurrents frases d'estima banal combinades amb estratègies de fons malintencionades. Mala fe política i hipocresia dominen l'Espanya esguerrada. Cada cop són més els catalans que donen per impossible una entesa sincera i profitosa amb la societat espanyola. Cada cop són menys els que confien en la possibilitat de pactar un veritable Estat democràtic plurinacional.

DOS: Es per això que la idea d'independència –en abstracte– és al carrer. Com mai havia estat en temps democràtics. El fenomen expansiu del concepte recorda el que es va produir la primera dècada del segle XX amb el concepte de nacionalisme. Cal tenir-ho en compte. A Catalunya està deixant d'operar un dels mites fundacionals de la transició democràtica. Molta gent va creure que la democràcia, un cop consolidada, acabaria definitivament amb la unitat nacional de l'Estat. La moda especulativa sobre la independència posa de manifest que el

mite s'ha fos. La democràcia no ha suposat el reconeixement de la dimensió plurinacional de l'Estat.

TRES: No és menys veritat que el debat social sobre una Catalunya independent es manifesta en un marc de majoritària desconfiança envers els dirigents independentistes de carnet. El debat de fons real està més en la societat que en la política, és més estratègic que utòpic, és més concret que abstracte. La gent està fatigada de la política espanyola, però també de la falta d'estratègia de la política catalana. La gent, excepte els dirigents que la pregonen, parla menys de la utopia i més de l'aplicabilitat, parla dels beneficis i dels inconvenients reals que suposaria. Els catalans són gent políticament madura. Han trencat un tabú, però no són aventurers i menys somiatruites. Volen deixar de perdre el temps. Estan escaldats per la immobilitat política dels uns i es manifesten indiferents davant la utopia vàcua dels altres. Desconfien de les prèdiques que proposen una independència amb data fixa i es malfien d'aquells que l'estigmatitzen sense més.

QUATRE: El debat social sobre la independència és lícit i necessari. És un signe de maduresa democràtica. La gent no vol continuar com ara. Vol noves propostes i vol saber què se suposa que seria això del nosaltres sols. Ha escrit Salvador Cardús que "el independentismo ya es lo bastante maduro como para saber que sólo tiene un camino posible: el de una educada, tenaz y muy inteligente radicalidad democrática". Te raó. Però alguns afirmem amb la mateixa convicció que la societat catalana sap que avui només te un camí possible: reconstituir el múscul catalanista en tots els racons de la vida social, desplegar una dinàmica social que permeti combinar els ideals de cadascú amb una educada, contínua i intel·ligent radicalitat catalanista. El país només avançarà si

sap eixamplar la unitat cívica i política catalanista sense menystenir el valor de la pluralitat de la societat catalana. Els partits nacionalistes del 1910 van oblidar aquesta dualitat i van estancar el futur ofegant-lo pel tacticisme partidista. És bo un debat obert i franc sobre les virtuts de la independència, com ho seria sobre les virtuts del federalisme. Com seria bo potenciar el pactisme catalanista, com seria magnífic que ningú pretengués monopolitzar el catalanisme, que ningú volgués sublimar el conjunt de la catalanitat dins dels seus objectius partidistes. Aquest és el principal signe de maduresa pràctica del catalanisme: ser la base d'una àmplia i plural majoria social capaç de treballar plegada en favor del seu autogovern ple.